

*Człowiek jest silniejszy, kiedy stawia czoła wyzwaniom.
To odwaga napędza nas do działania.*
Paolo Coelho

”
“

WARTOŚĆ ODWAGI W ŻYCIU ZAWODOWYM

Scenariusz przeznaczony jest do pracy przy realizacji treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla klas liceum ogólnokształcącego: 1.6. uczeń określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową; załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).

Odbiorcy

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej – liceum ogólnokształcącego, klasy: I – IV

Cel główny

Uczeń określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- rozumie pojęcie odwagi w kontekście życia zawodowego,
- potrafi dostrzec znaczenie odwagi w podejmowaniu decyzji zawodowych,
- potrafi ocenić, jakie wartości są dla niego kluczowe w kontekście własnej etyki zawodowej,
- rozumie, na czym polega odwaga w różnych kontekstach zawodowych,
- rozwija umiejętność dzielenia się swoimi przemyśleniami i uczestnictwa w dyskusji.

Metody pracy

- mini wykład
- dyskusja
- burza mózgów
- praca zespołowa
- praca indywidualna

Materiały dydaktyczne

- karta pracy pn. *Inni o odwadze – cytaty* (załącznik nr 1) – jedna kopia
- karta pracy pn. *Moje wartości* (załącznik nr 2) – dla każdego ucznia

Czas trwania

45 minut (1 godzina lekcyjna)

Proponowane sytuacje dydaktyczne

1. Przygotowanie zajęć:

Prowadzący przed rozpoczęciem zajęć przygotowuje powycinane cytaty dostępne na karcie pracy pn. *Inni o odwadze – cytaty*, stanowiące załącznik nr 1.

2. Powitanie uczniów i wprowadzenie tematu zajęć:

Prowadzący wita uczniów i zaczyna lekcję od krótkiej refleksji nad znaczeniem wartości w życiu człowieka, zadając pytania:

- *Jakie wartości uważacie za najważniejsze w swoim życiu?*
- *Czym dla Was jest odwaga? Czy tylko bohaterstwo, czy także codzienne decyzje, np. w pracy?*

Następnie kontynuuje swoją wypowiedź, używając słów: *Dziś porozmawiamy o odwadze i jej znaczeniu*

w życiu zawodowym. Co to znaczy być odważnym w pracy? Jakie decyzje zawodowe wymagają odwagi?

3. Na czym polega odwaga w pracy?:

Prowadzący zadaje uczniom pytanie:

- „Czy macie w pamięci sytuację, w której ktoś w waszym otoczeniu wykazał się odwagą w pracy?”

Po wskazaniu przykładów przez uczniów, prowadzący wyjaśnia im pojęcie odwagi w kontekście życia zawodowego. Samo słowo odwaga odnosić będzie się do postawy człowieka i jej śmiałości wobec niebezpieczeństwa [1]. Podkreśla, że odwaga to nie tylko wielkie czyny, ale także umiejętność podejmowania ryzyka, stawiania granic, wyrażania swojego zdania, obrona zasad etycznych, czy radzenie sobie z porażką.

Następnie, kontynuuje zadawanie pytań:

- *Jakie cechy osoby odważnej mogą przydać się w pracy zawodowej?*
- *Jakie sytuacje wymagają odwagi w różnych zawodach?*

Nauczyciel podkreśla, że odwaga wpływa na etykę pracy i podejmowanie decyzji.

4. Zawody wymagające odwagi:

Nauczyciel pyta uczniów:

- *Czy znacie jakieś zawody, w których trzeba wykazywać się odwagą?*
- *Dlaczego ten zawód wymaga odwagi?**

* Przykłady zawodów, które warto omówić z uczniami to, m.in.:

- strażak,
- policjant,
- ratownik górski,
- żołnierz,
- dziennikarz wojenny,
- alpinista przemysłowy,
- saper,
- górnik,
- kaskader filmowy.

Uczniowie mogą opowiedzieć, czy znają kogoś, kto wykonuje te zawody, lub podać inne przykłady. Prowadzący skupia się również na zawodach, które uczniowie chcieliby wybrać po zakończonej edukacji. Prowadzący podkreśla, że pewne zawody będą wymagać pracy w ryzykownych sytuacjach, niesienia pomocy w ekstremalnych warunkach czy pracy w nienormowanym czasie. Już dziś warto zdawać sobie z tego sprawę, rozważając dany zawód, jako planowany do rozwoju.

5. Inni o odwadze:

Nauczyciel dzieli klasę na małe grupy (około trzy- lub czteroosobowe). Każda grupa otrzymuje jeden cytat o odwadze. Prowadzący wykorzystuje materiały dostępne na karcie pracy pn. *Inni o odwadze – cytaty* stanowiącej załącznik nr 1. Zadaniem uczniów będzie dyskusja w grupie i zastanowienie się:

- *Co ten cytat mówi o odwadze?*
- *Jakie przesłanie może mieć dla osób pracujących zawodowo?*
- *Czy zgadzacie się z tym cytatem? Dlaczego tak/nie?*

Celem ćwiczenia jest zmotywowanie uczniów do refleksji nad różnymi perspektywami na odwagę. Prowadzący podsumowując ćwiczenie, chwali uczniów za odwagę w formułowaniu własnych wniosków.

6. Moje własne wartości:

Prowadzący informuje uczniów, że za chwilę poddają analizie własne wartości i zastanowią się, które z nich szczególnie mogą wpływać na etykę zawodową w wielu zawodach. Rozdaje każdemu uczniowi kartę pracy pn. *Moje wartości* stanowiącą załącznik nr 2. Zadaniem uczniów będzie zastanowienie się, które z podanych wartości są dla nich najistotniejsze.

Po dokonanej ocenie, prowadzący zadaje im pytania:

- *Które z wartości są dla was najważniejsze i dlaczego?*
- *Które z tych wartości mogą być ważne w kontekście waszej przyszłej pracy zawodowej?*
- *Jak odwaga może wam pomóc dalej rozwijać najważniejsze dla was wartości?*

7. Podsumowanie zajęć, refleksje uczniów:

Prowadzący podsumowuje zajęcia. Może użyć słów: *Dziś mieliśmy okazję przyjrzeć się różnym zawodom, które wymagają odwagi. Dowiedzieliśmy się, że odwaga w pracy nie zawsze oznacza tylko fizyczne ryzyko, ale również gotowość do podejmowania trudnych decyzji, działania w niepewnych warunkach, a także umiejętność radzenia sobie z emocjami w stresujących sytuacjach.*

Następnie zadaje uczniom pytanie i prosi o szybką odpowiedź każdego z nich, jako element kończący zajęcia:

- *W jaki sposób każdy z was może być bardziej odważny w swoim codziennym życiu szkolnym?*

Uwagi dla prowadzącego

pkt 4. – Zawody wymagające odwagi:

Przykłady odwagi zawodowej:

- gotowość do pomocy innym,
- podejmowanie odpowiedzialności za działania,
- przezwyciężanie lęku i pokonywanie własnych ograniczeń,
- działanie w nieprzewidywalnych i niebezpiecznych sytuacjach,
- podejmowanie ryzykownych decyzji,
- wyrażenie odmiennego zdania,
- pomoc innym w sytuacjach kryzysowych.

Pomocna literatura i inne źródła

- film pn. *W pogoni za szczęściem* (ang. *The Pursuit of Happyness*) – film oparty na prawdziwej historii Chisa Gardnera, który dzięki swojej determinacji i odwadze osiągnął sukces zawodowy

Przypisy

[1] Odwaga, Słownik Języka Polskiego, PWN, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/odwaga.html> [dostęp dn. 06.10.2024 r.]

INNI O ODWADZE – CYTATY

„To moja życiowa filozofia, że trudności znikają, gdy odważnie stawiamy im czoła.”

Issac Asimov

„Dla mnie odwaga polega na obronie tego, w co wierzysz.”

Sophie Turner

„Człowiek nie wie, na ile go stać, dopóki nie spróbuje.”

Ewa Bagłaj

„Odważny nie jest ten, kto nie czuje strachu lecz ten,
kto potrafi swój strach pokonać i odważy się sięgać po to, czego pragnie.”

Beata Pawlikowska

„Odważny człowiek to nie ten, kto się nie boi, ale ten, kto ten lęk pokonuje.”

Nelson Mandela

Odwaga to stan, kiedy nikt inny nie wie, że się boisz.

Regina Brett

„Odwaga zaczyna się od pokazania się i bycia widzianym, nawet gdy nie ma żadnych gwarancji sukcesu.”

Brené Brown

„Zyskujesz siłę, odwagę i pewność siebie z każdej przeżytej sytuacji,
w której naprawdę stajesz twarzą w twarz ze swoim strachem.”

Eleonora Roosevelt

„Odwaga to bycie sobą w świecie, który chce, abyś był kimś innym.”

Maya Angelou

„Każdy z nas musi podjąć decyzję, czy chce żyć w świetle twórczej odwagi,
czy w ciemności destruktywnego strachu.”

John F. Kennedy

MOJE WARTOŚCI

Zastanów się, które z poniższych wartości są dla Ciebie najważniejsze. Zakoloruj tyle gwiazdek, na ile cenisz wskazaną wartość. Dopisz na końcu inne wartości, które są dla Ciebie również kluczowe.

wartość nieistotna	☆
wartość mało ważna	☆ ☆
wartość umiarkowanie istotna	☆ ☆ ☆
wartość istotna	☆ ☆ ☆ ☆
wartość bardzo istotna	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
rodzina	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
rozwój osobisty	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
przyjaźń	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
profesjonalizm	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
praca zespołowa	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
innowacyjność	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
sprawiedliwość społeczną	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
samodzielność	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
kreatywność	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
elastyczność	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
autonomia	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
sens i misja	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
uznanie i docenienie	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
odpowiedzialność	☆ ☆ ☆ ☆ ☆
dobrostan	☆ ☆ ☆ ☆ ☆

inne wartości
